

Felicia Lind och Kristin Skoglund

Sjuksköterskeprogrammet, 180 hp, Institutionen för vårdvetenskap

Självständigt arbete i vårdvetenskap, 15 hp, VKGV51, VT2017

Grundnivå

Handledare: Elisabeth Bos Sparén

Examinator: Gunilla Johansson

Nyutexaminerade sjuksköterskors erfarenheter av sitt första år i yrket
En litteraturöversikt

Newly graduated nurses' experience of their first year in the profession
A literature review

Sammanfattning

Bakgrund: Sjuksköterskeyrket är en profession med komplexitet där den professionella sjuksköterskan bör inneha kunskap och förståelse, färdighet och förmåga, värderingsförmåga och förhållningssätt, för att kunna leda och ansvara för en god patientsäker omvårdnad. Det examineras ungefär 5000 sjuksköterskor varje år i Sverige. Sjuksköterskestudenter som närmar sig examen upplever blandade känslor. Både en glädje över att snart vara färdiga sjuksköterskor, en oro över att inte besitta kompetens nog för rollen samt en osäkerhet inför att arbeta självständigt och att ansvara för beslut i patientrelaterade omvårdnadsfrågor. Efter två år i yrket väljer 30 % av de nytexaminerade sjuksköterskorna att lämna yrket.

Syfte: Syftet var att få en fördjupad förståelse av nytexaminerade sjuksköterskors erfarenheter av sitt första år inom professionellt kliniskt arbete.

Metod: Metoden som används är en litteraturöversikt som baseras på elva artiklar bestående av två med mixad metod, en av kvalitativ design samt sju med kvantitativ studiedesign med Benners (1984) teori från *Novis till Expert* som stöd som vid resultatdiskussion.

Resultat: Den nytexaminerade sjuksköterskans erfarenheter sammanfattas under fyra huvudteman: *Rollförväntningar, Arbetskultur och Miljö, Utvecklande av kompetens* samt *Fokusskifte*. Undertema till *Rollförväntningar* är Osäkerhet och Kaos. Undertema till *Arbetskultur och Miljö* är Introduktion ochHandledning. De nytexaminerade sjuksköterskorna hade förväntningar på rollen som sjuksköterska som ledde till en skrämmande erfarenhet i den kliniska verksamheten. Positiva erfarenheter hos de nytexaminerade sjuksköterskorna var förenade med att ha en bra

handledare och en stödjande arbetsmiljö. Efter att utövat professionen i nästan ett år upplevde de nytexaminerade sjuksköterskorna en tillfredsställelse med utvecklingen av yrkeskompetensen. Under de första sex till tolv månaderna koncentrerade de nyexaminerade sjuksköterskorna sina krafter på lära känna den nya arbetsmiljön och erhålla acceptans från arbetskollegor. Vart efter trygghet i rollen växte, skiftade sjuksköterskan fokus från sina egna behov till patientens.

Diskussion: Resultatet diskuterades med stöd av Benners teori. Resultatet visade på att flertalet av de nytexaminerade sjuksköterskorna inte uppfatta sig redo att självständigt agera, hantera och organisera omvårdnaden och upplevde ett behov av mer empirisk erfarenhet för att hantera sin roll som sjuksköterska. De nytexaminerade sjuksköterskorna var i behov av stöd vilket även Benner beskriver i sin teori. Att uppleva stöd från arbetskollegor och andra sjuksköterskor med mer gedigen erfarenhet var ytterst viktiga faktorer för den nytexaminerade sjuksköterskans hälsa och kompetensutveckling, men flertalet av studierna visade på att nytexaminerade sjuksköterskor upplevde att de saknade stöd. Den nytexaminerade sjuksköterskan koncentrerar sig på den egna utvecklingen samt att följa utstakade riktlinjer, vilket kan orsaka att patienten hamnar i bakgrunden för den nytexaminerade. Det är först när den nytexaminerade sjuksköterskan skaffat sig tillräckligt med erfarenheter och självförtroende hen skiftar fokus från sina egna behov till patientens.

Nyckelord: Nyutexaminerad sjuksköterska, första årets erfarenheter, erfarenhet av det första året i yrket, övergång, Benner, novis, novis till expert

Abstract

Background: The nursing profession is a profession with complexity where the professional nurses must have knowledge and understanding, skills and abilities, judgment and approach, to be able to lead and be responsible for good and safe patient care. Approximately 5000 nurses graduate every year in Sweden. Nursing students approaching graduation experienced mixed feelings. Both a delight to soon be finished nursing while concern was expressed about not possessing the skills enough for the role, as well as an uncertainty to work independently and be responsible for decisions in patient-related health issues. After two years in the profession approximately 30 % of the newly graduated nurses choose to leave the profession.

Aim: The aim was to gain a deeper understanding of how the newly graduated nurses experience their first year in the professional clinical work.

Method: The method used is a literature review based on eleven articles consisting of two with mixed method, one of qualitative design and seven with quantitative study design with Benner's (1984) theory from Novis to Expert as support for discussion of the results.

Results: Four major themes emerged: *Role Expectations, Work Culture and Environment, Development of expertise* and *Focus shift*. Subthemes to *Role Expectations* is Uncertainty and Chaos. Subthemes to *Work Culture* are Environment's Introduction and Mentoring. The newly graduated nurses had expectations about the nursing role that led to a terrifying experience in clinical practice. Positive experiences of the graduate nurses were associated with having a good supervisor and a supportive work environment. After practicing the profession for nearly a year, the newly graduated nurses experienced satisfaction with the development

of the professional skill. During the first six to twelve months the newly graduated nurses concentrated their energy on getting to know the environment and receive acceptance from colleagues. When security grew in the nursing role, the nurse shifted the focus from their own needs to the patient's needs. Positive experiences of the newly graduated nurses were associated with having a good supervisor and a supportive work environment.

Discussion: The results were discussed with Benner's theory. The results showed that the majority of the newly graduated nurses did not perceive themselves ready to act independently, manage and organize care, and felt a need for more empirical experience to handle the nursing role. The newly graduated nurses stated a need for support from an experienced nurse, in which Benner agrees and describes in her theory. Experience support of colleagues and other nurses with more experience was extremely important factors for the newly graduates health and development of competence, but most of the studies showed that newly graduated nurses felt that they lacked support. As the competence increased the newly graduated nurse experienced that their previous focus on getting acceptance from colleagues was replaced by a focus on the patient and their care. According to Benner's theory the newly graduated nurses concentrate on their own development and guidelines, which can cause the newly graduated nurse to lack focus on the patient.

Keywords: Newly graduate nurse, first year experience, experience of the first year, transition, Benner, novice, novice to expert.

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Bakgrund	1
2.1. Sjuksköterskans profession	1
2.2. Sjuksköterskeprofessionens historia och utveckling i världen	2
2.3. Sjuksköterskeprofessionens historia och framväxt i Sverige	2
2.4. ICN:s etiska kod	3
2.5. Vad det innebär att vara nyutexaminerad sjuksköterska	4
2.6. Sjukvården idag	5
2.7. Problemformulering	6
3. Syfte	6
4. Teoretisk utgångspunkt	6
5. Konsensusbegrepp	7
6. Metod	7
6.1. Datainsamling	7
6.2. Urval	8
6.3. Analys	9
7. Forskningsetiska överväganden	10
8. Resultat	10
8.1. Rollförväntningar	10
8.1.1. Osäkerhet och kaos	11
8.2 Arbetskultur och Miljö	12
8.2.1 Introduktion och handledning	13

8.3. Utvecklande av kompetens	14
8.4. Fokusskifte	15
9. Diskussion	15
9.1. Metoddiskussion	16
9.2. Resultatdiskussion	17
9.2.1. Ansvar	18
9.2.2. Arbetsmiljö och kollegor	19
9.2.3. Fokusskifte	21
9.2.4. Sammanfattning	23
10. Kliniska implikationer	23
11. Förslag till fortsatt forskning	25
12. Slutsats	25
13. Referenslista	27
Bilaga 1. Sökmatrix	31
Bilaga 2. Matrix över urval av artiklar till resultat	34

1. Inledning

Att efter en treårig högskoleutbildning träda in i yrket som professionell sjuksköterska och ta självständiga beslut kan vara en omskakande upplevelse när man tidigare haft lärare och handledare som stått för det yttersta ansvaret. Författarna till den här litteraturöversikten iakttog under sin verksamhetsförlagda utbildning hur de erfarna sjuksköterskorna direkt agerade i omvårdnadssituationer medan författarna flertalet gånger stod handfallna och iakttog istället för att handla. Dessa situationer fick författarna att reflektera över att de själva inom en snar framtid skulle ansvara för patienter och omvårdnaden.

Efter en treårig högskoleutbildning ska författarna axla det ansvar sjuksköterskerollen innebär och arbeta utifrån de krav som ställs i lagar, författningar, forskning och teori. Som nyutexaminerade sjuksköterskor kommer författarna själva kliva in i sjuksköterskerollen och axla det som rollen som professionell sjuksköterska medför. En litteraturöversikt om sjuksköterskors erfarenheter av att kliva in i yrket kan förhoppningsvis ge en djupare förståelse av den realitet författarna och andra nyutexaminerade sjuksköterskor kommer möta och erfara i den kliniska verksamheten.

2. Bakgrund

För att introducera läsarna till ämnet presenteras i bakgrunden en kort översikt av utvecklingen och framväxten av sjuksköterskans profession och utbildning. Vad det kan innebära att vara nyutexaminerad sjuksköterska och hur dagens vård skildras.

2.1. Sjuksköterskans profession

Sjuksköterskeyrket är en profession med komplexitet där den professionella sjuksköterskan måste ha kunskap, förståelse, färdighet och förmåga, värderingsförmåga och förhållningssätt, för att kunna leda god patientsäker omvårdnad (Finnström, 2014; Dahlberg & Segesten, 2013). En profession definieras utifrån följande kriterier: det ska finnas ett vetenskapligt ämne som underliggande disciplin, det ska finnas en problemlösningssmodell samt att färdigheter och attityder ska vara baserade på teorier. Professionen ska bygga på teoretisk och vetenskapligt framtagen kunskap, det ska finnas en gemensam etisk kod för utövarna och

professionen ska vara autonom i sin yrkesutövning. Att vara autonom innebär att vara självständig, självstyrande och självbestämmande enligt Sarvimäki och Stenbock-Hult (2008).

2.2. Sjuksköterskeprofessionens historia och utveckling i världen

Under alla tider och i alla kulturer har omvårdnad av sjuka patienter förekommit i någon form, i grekiska gudasägnen benämns Asklepios som läkekonstens gud och i antika Grekland fanns tempel med avdelningar för sjuka patienter (Sarvimäki & Stenbock-Hult, 2008).

Omvårdnaden kom att bli en mer organiserad verksamhet i interaktion med kristendomen och klosterkulturen.. Flertalet religiösa samfund ansåg vårdandet av sjuka som sin utvalda uppgift. Att vårda sjuka patienter var ett kall, en mission från Gud. Parallellt med det kristna klostervårdandet existerade en omvårdnad separerad från kristendomen. Vårdanstalterna var ohygieniska, smutsiga och dödligheten var hög. Vårdpersonal kom från samhällets lägre skikt som prostituerad, fånge eller alkoholist.

Under 1700-talet skedde en utveckling av läkekonsten. I Europa och Norden växte modernare sjukhus fram där arbetskraften utgjordes av drängar, pigor och vaktare, dessa ersattes senare av sjuksköterskor och sjukvårdare (Sarvimäki & Stenbock-Hult, 2008). År 1836 grundades diakoninstitutet i Kaiserwerth, Tyskland av makarna Theodor och Friederike Fliedner där Nightingale sedan studerade. Nightingale vårdade skadade patienter under Krimkriget, där hon genom förbättrad hygien minskade dödligheten bland soldaterna. Åter i England fortsatte Nightingale arbeta för bättre sjukvård och grundade 1860 sjuksköterskeskolan St: Thomas Hospital. Nightingale benämns som grundare till sjuksköterskeyrket.

Under 1960-talet dominerade den humanistiska existentialistiska inriktningen i USA och omvårdnadsteorier utvecklades. Fram till 1970-talet dominerade synen att kropp och själ var separerade från varandra och sjuksköterskan nyttjades som en assistent åt läkaren, den medicinskt inriktade vården var dominerande under denna period (Dahlborg Lyckhage, 2014).

2.3. Sjuksköterskeprofessionens historia och framväxt i Sverige

Den första sjuksköterskeutbildningen i Sverige startade år 1851 vid dåvarande Diakonianstalten i Stockholm nuvarande Ersta Diakonianstalt där Cederschiöld var föreståndarinna. Cederschiöld studerade till sjuksköterska och diakonissa vid diakonissanstalten i Kaiserwerth, Tyskland (Elmund, 2005). Rappe var den första kvinna från Sverige som utbildade sig vid S:t Thomas hospitalsjukhus (Sarvimäki & Stenbock-Hult,

2008). Hon blev föreståndare för sjuksköterskeutbildningen i Uppsala när hon återvände till Sverige 1867. Vidare framsteg för sjuksköterskeutbildningen tog plats 1884 när drottning Sophia etablerade Sophiahemmets sjuksköterskeskola med S:t Thomas hospital som förebild (Dahlborg Lyckhage, 2014).

År 1958 infördes yrkeslegitimation för sjuksköterskor i Sverige (Jakobsson Ung & Lützn, 2014). Högskolereformen genomfördes 1977 enligt Dahlborg Lyckhage (2014) vilket innebar att sjuksköterskeutbildningen endast var tillgänglig för den som hade allmän behörighet för högskolestudier samt gymnasieskolans tvååriga vårdlinje eller likvärdiga kunskaper, den som önskade att studera till sjuksköterska måste därmed vara undersköterska eller ha likvärdiga kompetenser och färdigheter (Ohlsson, 2009). Utbildningen skulle vila på vetenskaplig grund, vara forskningsanknuten samt tillhandahålla vidareutbildning och integreras med praktiska studier (Ohlsson, 2009). Som färdigexaminerad sjuksköterska erhöles en yrkesexamen samt en akademisk kandidatexamen.

En ytterligare reformering av högskolan skedde 1993 (Ohlsson, 2009). De tidigare förkunskapskraven på att vara undersköterska eller besitta motsvarande kompetens avskaffades och utbildningen blev treårig. Reformen innebar en bredare kompetens hos sjuksköterskan med huvudämnet omvårdnad och därmed frigjordes sjuksköterskeutbildningen från den medicinska vetenskapens inflytande och kom att bli omvårdnadsinriktad (Dahlborg Lyckhage, 2014, Ohlsson, 2009).

Bolognaprocessen som är ett europeiskt samarbete påbörjades på 2000-talet, med målet att de deltagande länderna skulle ha ett likvärdigt och lättbegripligt utbildningssystem (www.uka.se). Detta skulle underlätta för att studenter och arbetssökande akademiker att söka och jobba över nationernas gränser. För Sverige innebar det att man införde en ny utbildnings- och examensstruktur 2007 med ändamålet att göra den svenska högskoleutbildningen jämförbar med de övriga femtiotal länderna som är delaktiga i Bolognaprocessen.

2.4. ICN:s etiska kod

ICN:s etiska kod (2012) beskriver de kompetensområden och ansvarsområden en sjuksköterska innehar i professionen. ICN definierar sjuksköterskans grundläggande ansvarsområden enligt följande: att främja hälsa, förebygga sjukdom, återställa hälsa och lindra lidande med utgångspunkt i mänskliga rättigheter som rätten till liv och att bli behandlad med respekt och värdighet (ICN, 2012, Finnström, 2014). Koden utgör en referensram för sjuksköterskors etiska handlingar samt beskriver sjuksköterskans ansvar

relaterat till allmänheten, yrkesutövningen, professionen och medarbetarna. Sjuksköterskans primära professionella ansvar är huvudsakligen omvårdnad.

2.5. Vad det innebär att vara nyutexaminerad sjuksköterska

Benner (1984) beskriver novisen som en individ som saknar förståelse av bakgrunden i en situation eller miljö. Sjuksköterskestudenten under sitt första år är en närmare beskrivning av att vara novis. Den nyutexaminerade sjuksköterskan är vanligtvis inte novis utan en avancerad nybörjare. Vidare påtalar Benner (1984) att en erfaren sjuksköterska blir novis om hen exempelvis byter arbetsplats från en geriatrisk avdelning till en neonatalavdelning. Den nya miljön och situationerna är främmande för sjuksköterskan vilket innebär att hen då är på novisens motsvarande nivå.

Att utbildas till sjuksköterska innebär enligt högskolelagen SFS (1992:1434) att studenterna ska utveckla en förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar. Hen ska självständigt urskilja, formulera och lösa problem samt ha beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Inom området som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå, följa kunskapsutvecklingen och utbyta kunskaper med personal utan specialkunskaper inom området. Utbildningen består av 50 % praktisk träning och motsvarande 50 % teori.

Teorin förutsätter en erfarenhet och erfarenhet måste kopplas till teorin för att bli meningsfull (Pilhammar, 2011, s. 41). Den lärdom som anses vara kunskap baseras på en erfarenhet som vilar på ett teoretiskt kunnande. Den praktiska kunskapen är en icke-verbal utförandekunskap, det innebär att veta *vad* som ska göras samt *hur* det ska göras. Exempelvis att veta att en stomi ska läggas om samt att veta hur det utförs korrekt. Genom övning och erfarenhet kan denna nämnda praktiska kunskap erhållas och nyttjas i olika situationer. Finnström (2014) framhåller att praktisk kunskap i yrkesutövandet har ett "tyst" kunnande som baseras på erfarenhet. Vidare menar Finnström (2014) att teoretisk kunskap behöver kombineras med ett praktiskt kunnande och ett reflekterande kritiskt förhållningssätt i samband med patientsamverkan.

Det har framkommit att det fanns vissa svårigheter att integrera yrkesutbildningen med en akademisk examen med anledningen att den verksamhetsförlagda utbildningen vid vissa högskolor och universitet inte uppnådde den kvalitet som en akademisk utbildning bör besitta (Finnström, 2014). Studier av Andersson (2007) och Ohlsson (2009) beskriver att det existerar en klyfta mellan teori och praktik som kan ge upphov till att studenterna upplever

svårigheter med att integrera den teoretiska lärdomen i det praktiska handhavandet. Vidare beskriver författarna att studenter tar till sig information på olika sätt, vissa studenter lär med praktik som ram och andra lär med teori som ram. Detta ger utmaningar för såväl studenterna, lärarna och yrkeshandledare.

I en studie av Christensen, Aubeeluck, Fergusson, Craft, Knight, Wirihana och Stupple (2016) beskrev sjuksköterskestudenter under sitt avslutande utbildningsår känslor av osäkerhet och tvivel på sin kapacitet av att klara av rollen som sjuksköterska. Thrysoe, Hounsgaard, Dohn och Wagner (2011) bekräftar detta resultat i sin studie där det påvisades att sjuksköterskestudenter som närmade sig examen upplevde glädje över att snart vara färdiga sjuksköterskor samtidigt som en oro påtalades över att behöva arbeta självständigt och fatta viktiga beslut om vårdfrågor. Under utbildningen hade de alltid haft en handledande sjuksköterska som ledsagat dem och stått för det yttersta ansvaret för de omvårdnadsåtgärder som utfördes, men nu skulle de själva ha ansvar och förmåga att ta beslut.

På uppdrag av regeringen gjorde Socialstyrelsen (2003) en undersökning av hur de nyutbildade sjuksköterskors kompetens och yrkesskicklighet stod i relation till hälso- och sjukvårdens anspråk. Som ett resultat av detta rekommendera Socialstyrelsen att en allmäntjänstgöring (AT) skulle införas för sjuksköterskor.

Antalet traineeprogram för sjuksköterskor har ökat i Sverige (Kallin, 2013; Olsson, 2012) Syftet med traineeprogrammen är att öka kompetens bland sjuksköterskorna, erbjuda en mjukare start i yrket, ge nyutexaminerade en möjlighet att testa olika inriktningar i yrket samt locka nya sjuksköterskor till arbetsplatsen.

2.6. Sjukvården idag

Media rapporterar dagligen om brister i vården. Bristen på sjuksköterskor och Sveriges allt mer växande vårdbehov skapar problem över hela landet (SVT, 2016; SKL, 2017).

Vårdplatser tvingas stänga för att klara av vårdtyngden som härstammar från att man inte lyckats rekrytera tillräckligt med nya sjuksköterskor. Vårdplatserna i Sverige minskar i takt med att antalet överbeläggningar på sjukhusen ökar. Stress är en vardag inom hälso- och sjukvården där den tunga belastningen och psykosociala arbetsmiljön skapar en ohälsa som leder till sjukskrivningar (Arbetsmiljöverket, 2013). Arbetsrelaterad stress är den vanligaste inrapporterade orsaken till sjukdom där 35 % av arbetsskadeanmälningarna under åren 2005–2010 kom från branschen omsorg och sociala tjänster.

Socialstyrelsen (2015) rapporterar att cirka 5000 sjuksköterskor utbildas varje år i Sverige

och att cirka 30 % (Ström, 2015) av dessa nyutexaminerade sjuksköterskor lämnar yrket inom två år.

2.7. Problemformulering

Med hälso-och sjukvårdens höga och raska utveckling av avancerade medicinsk teknisk utrustning i kombination med personalbrist, platsbrist och förkortade vårdtider beskrivs vården som en stressfull miljö av såväl media som personal inom nämnd kategori. Medan sjuksköterskestudenter under sitt sista år på utbildningen upplever känslor av osäkerhet och tvivel på sin kompetens av att klara rollen som sjuksköterska, väljer 30 % av de nyutbildade sjuksköterskorna att lämna yrket inom två år. Detta leder till en stor förlust av arbetskraft från ett yrke som redan lider av brist på personal. Det är därmed viktigt att viktigt att belysa de erfarenheter nyutexaminerade sjuksköterskor har under sitt första år i yrket.

3. Syfte

Syftet var att få en fördjupad förståelse av nyutexaminerade sjuksköterskors erfarenhet av sitt första år i professionellt kliniskt arbete.

4. Teoretisk utgångspunkt

Resultatet i litteraturöversikten diskuteras med stöd utifrån Benners teori (1984). Författarna har valt att utgå från Patricia Benners teori om sjuksköterskors olika kompetensstadium, dessa fem stadium är: novis, avancerad nybörjare, kompetent, skicklig och expert.

1). *Novisen*: Novisen saknar klinisk erfarenhet, handlingarna baseras på instruktioner samt regler. För att erhålla erfarenhet och genom detta utveckla färdigheter undervisas novisen om patientens tillstånd utifrån objektiva attribut som temperatur, vikt, blodtryck, puls och andra dylika kvantifierbara värden.

2). *Den avancerade nybörjaren*: Den avancerade nybörjaren har erfarit tillräckligt med konkreta situationer för att urskilja återkommande och viktiga beståndsdelar. Exempelvis att urskilja skillnaden på tarmljud hos en postoperativ patient. Den avancerade nybörjaren behöver alltjämt stöd i klinisk kontext med exempelvis prioritering. Det är detta stadium den nyutexaminerade sjuksköterskan tillhör efter avslutad utbildning.

3). *Kompetent*: Den kompetenta sjuksköterskan bemästrar oväntade företeelser som uppstår i den kliniska omvårdnaden. Den kompetenta sjuksköterskan planerar och strukturerar sina

arbetsuppgifter aktivt vilket medför att hen blir produktivare och mer organiserad.

4). *Skicklig*: Nyckelordet här är varseblivning. Den skickliga sjuksköterskan besitter ett helhetsperspektiv och uppfattar det förväntade eller typiska i en situation inte infinner sig.

5). *Expert*: Experten har inte behov av att förlita sig på regler och riktlinjer för att i en situation ta beslut om en kvalificerad åtgärd. Expertsjuksköterskan med sin oerhörda erfarenhetsbakgrund kan utifrån sin intuition avläsa olika situationer och snabbt få en uppfattning om det essentiella i en situation.

5. Konsensusbegrepp

I konsensusbegreppet människa har författarna till litteraturöversikten fokuserat på människan bakom vårdandet, i detta fall sjuksköterskan. Påfrestningar i arbetssituationer, vårdandet och livet kan ge upphov till förhållanden som inte är gynnsamma för sjuksköterskan (Dahlberg & Segesten, 2010). Sjuksköterskan kan hamna i förhållanden där en känsla av att inte räcka till uppstår. Det i kombination med negativa händelser kan initiera att destruktiva känslor uppstår, vilket kan påverka vårdandets kvalité.

Benner (1984) skriver att novisen inom klinisk verksamhet endast har en oansenlig förståelse för den kontextuella meningen bakom teoriböckerna och har svårt att bedöma vad som är viktigast i en omvårdnadssituation. För att se till att vare sig patienten eller nybörjaren kommer till skada samt att de viktiga omvårdnadsbehoven inte förbises behöver novisen ha stöd av en mer erfaren sjuksköterska.

6. Metod

Metoden är en litteraturöversikt som följer Friberg (2012) beskrivning av en litteraturöversikt. Syftet med en litteraturöversikt är enligt Friberg (2012) att skapa överblick över kunskapsläget inom ett avgränsat område men även för att fördjupa kunskaperna i att arbeta strukturerat med tidigare publicerat forskarresultat och för att samla bakgrundsfakta för att kritiskt granska ett definierat kunskapsområde. Författarna till denna litteraturöversikt har valt att använda sig av artiklar med mixa metod, kvalitativ design samt kvantitativ design.

6.1. Datainsamling

Författarna började med en inledande litteratursökning via ESH Discovery för att orientera sig i ämnet och säkerställa att ämnet var tillräckligt studerat för att en litteraturöversikt skulle

kunna genomföras. Syftet med den inledande litteratursökningen var att få en överblick över forskningsområdet (Friberg, 2012). Författarna läste initialt igenom titlar och abstrakt tillsammans. Sökningen baserades på ord från författarnas syftesformulering, exempelvis *new graduate nurse* och *first year experience*.

Den egentliga litteratursökningen genomfördes huvudsakligen via databaserna Cinahl Complete, Pubmed och Medline. Det visade sig att den inledande litteratursökningen innehöll relevanta sökord för den egentliga litteratursökningen. Den egentliga litteratursökningen genomfördes genom att författarna metodiskt arbetade fram de slutgiltiga valet av artiklarna (Friberg, 2012). Författarna gick tillbaka till syftesformuleringen för att använda sig av de centrala ordens synonymer, som sedan översattes till engelska med ett engelskt lexikon för att få fram det motsvarande ordet på engelska och möjliga synonymer som direkt motsvarade det svenska ordet.

Den egentliga litteraturundersökningen innehöll sökorden *new graduated nurse* eller *newly graduated nurses*, *first year experience* eller *experience in the first year*, *novice nurses* eller *new nurses*, *prospective study* eller *prospective studies* i olika kombinationer. För att specificera sökningen ytterligare för att passa syftet med litteraturöversikten användes *transition* och *role change* som sökord. Författarna var inte intresserade av den faktiska transitionen från student till sjuksköterskan men fann i den inledande litteratursökningen att denna typ av artiklar innehöll relevant information om de nytexaminerade sjuksköterskornas erfarenheter av sitt första år i yrket. Sökning med *novice to expert* användes för att söka artiklar som använde sig av Benners teori. I studier som överensstämde med litteraturöversiktens syfte granskades studiens nyckelord.

De artiklar som var av intresse, hade författarna dock redan efter egna sökningar, vilket innebar att ingen av studierna nyttjades av författarna i det egna arbetet.

6.2. Urval

Sökorden kompletterades med trunkering som enligt Östlundh (2012) beskrivning används för att inkludera alla böjningar som finns på sökordet. I Cinahl Complete användes "*" för att trunkera vilket kunde se ut såhär i sökområdet: *new graduate nurse**. Eftersom trunkering kan ge ett brett spektrum av ord som inte passar litteraturöversiktens syfte använde författarna sig av boolesk sökteknik. Boolesk sökteknik syftar till att bestämma vilket samband sökorden har till varandra med orden OR, AND eller NOT (Östlundh, 2012).

Till denna litteraturöversikt använde sig författarna enbart av AND och OR. Söklogiken

AND användes för att koppla ihop sökord till varandra i form av: new graduate nurses AND first year experience. OR användes när författarna ville hitta artiklar med synonymerna new nurse OR novice nurse.

De avgränsningar författarna till litteraturöversikten använde sig av var engelskt språk, references available, peer reviewed och full text. Avgränsningar enligt Östlundh (2012) underlättar urvalet eftersom en aktiv sortering av de dokument som inte tillhör intresseområdet sällas bort. Författarna hade tidigare begränsat sig till enbart svenska studier och använt tidsbegränsningen 2010–2017, dock fanns inte tillräckligt med studier som motsvarade syftet tillgängliga under denna begränsning. Av denna orsak valde författarna att inte begränsa sökningarna geografiskt eller tidsbegränsat.

Artiklar som uppfattades vara relevanta för litteraturöversikten sparades och betygsattes efter genomläsning av artikelns titel och abstrakt. De artiklar som passade litteraturöversiktens syfte markerades med 1, de artiklar som behövdes diskuteras vidare markerades med 2 och de artiklar som inte passade syftet markerades med ett X. De slutliga valda artiklarna till resultatet antecknades i sökmallen (Bilaga 1) för att presentera vilken sökning som gav upphov till vilken artikel.

6.3. Analys

Analys av de valda artiklarna till resultatet skedde i tre steg enligt Friberg (2012) beskrivning. I steg 1 läste författarna igenom de valda artiklarna åtskilliga gånger för att få en förståelse för innehåll, innebörd och sammanhang. Artiklarna lästes först enskilt för att författarna skulle bilda en egen uppfattning av artikelns innehåll, innebörd och sammanhang för att sedan diskutera uppfattningen av respektive studie gemensamt. Artiklarnas titel, år, land, syfte, metod, etiska överväganden och resultat samlades skriftligt i en mall. Mallen syftade till att i steg två ge en struktur för granskning av likheter respektive skillnader i syfte, metodologiskt tillvägagångssätt, teoretiska utgångspunkter, analysätt samt resultat.

I ett tredje steg genomfördes en beskrivande sammanställning med fokus på likheter och skillnader. En gemensam analys av artiklarnas resultat genererade centrala meningar. De centrala meningarna plockades ut och skrevs ner i en mindmap för att skapa en överblick på fynden i artiklarna. I en sammanställning av fraser och synonymer med liknande betydelse identifierade författarna fyra huvudteman och två underteman.

7. Forskningsetiska överväganden

Sjuksköterskan har inte endast ett juridiskt ansvar utan även ett moralfilosofiskt ansvar som tidigare nämnts via ICN:s etiska kod (Berggren, 2014). Som blivande sjuksköterskor har det varit essentiellt för författarna att enbart inkludera artiklar som genomgått ett etiskt övervägande. Under arbetsprocessen har författarna tolkat texterna utan att modifiera eller vinkla resultatet.

Författarna eftersträvar att förhålla sig kritiska till data med vetenskapen om sin egen utgångspunkt och synsätt (Pribe & Landström, 2012). Författarna till litteraturöversikten är studenter på sjuksköterskeprogrammet och är medvetna och aktsamma inför förförståelse detta innebär.

8. Resultat

Den nytexaminerade sjuksköterskans erfarenheter av sitt första år i yrket sammanfattades under fyra huvudteman med underteman:

(1) *Rollförväntningar* med undertema *Osäkerhet och Kaos*, (2) *Arbetskultur och Miljö* med undertema *Introduktion och Handedning*, (3) *Utvecklande av kompetens* och (4) *Fokusskifte*. Författarna är medvetna om att de teman som presenteras berörs av varandra men har valt att behandla respektive tema separat.

8.1. Rollförväntningar

Stressnivåer i relation med rollförväntningar bedömdes vara hög till extrem (Parker, Giles, Lantry & McMillian, 2012). De nytexaminerade sjuksköterskorna hade en föreställning om rollen som sjuksköterska, men som på plats i klinisk verksamhet visade sig inadekvat, vilket upplevdes som en uppskakande erfarenhet (Parker et al., 2012; Horsburgh & Ross, 2012; Wangensteen, Johansson & Nordström, 2007; Sveriges Kommuner och Landsting, 2010; Etheridge, 2007). Det var ett stort steg att själv axla det ansvar som rollen innebar när de upplevde att det stod ensamma med ett ansvar de inte visste hur de skulle hantera. De hade ännu inte förmågan att strukturera upp arbetsuppgifterna, att ge svara på frågor från såväl patienter som kollegor upplevdes besvärligt, då sjuksköterskan upplevde att hen flertalet gånger inte hade svar eller tvivlade på sin förmåga att ge korrekt information.

Arbetskollegor uppgavs ha förväntningar på den nytexaminerade sjuksköterskans arbetsprestation som inte motsvarade den aktuella kompetensen (Parker et al., 2012;

Horsburgh & Ross, 2012; Wangensteen et al., 2007). Ansvar att självständigt förväntas hantera patienter, omvårdnadssituationer, medicinsk utrustning och stressfulla situationer fick de nytexaminerade sjuksköterskorna att bli osäkra på vilka förväntningar övriga kollegor hade på deras prestation. De upplevde svårigheter med att delegera arbetsuppgifter eftersom de inte hade en tillräckligt god överblick över patienter eller medarbetarna. Detta gav upphov till känslan av att inte ha kontroll över situationen vilket resulterade i att delegeringen upplevdes som ännu mer komplicerad. Vidare ansåg de nytexaminerade sjuksköterskorna att de saknade tillit till sin förmåga att göra kliniska bedömningar.

Undantaget påvisades i studien av Zinsmeister och Schafer (2009) där de nytexaminerade sjuksköterskornas rollförväntningar och andras förväntningar stämde överens med vad de nytexaminerade sjuksköterskorna hade förväntat sig. Framförallt stödet från kollegor och handledare bidrog till dessa positiva erfarenheter.

När sjuksköterskorna upplevde självsäkerhet i sin roll, ökade deras förmåga att förmedla förtroende till andra, som patienter, familjer eller annan personal (Lilja Andersson & Edberg, 2010; Etheridge, 2007). Att delegera ansvar upplevdes som mer naturligt och vid möte med noviser erfor sjuksköterskorna att de var kapabla att vara mentorer och stödja noviserna i deras nya roll.

8.1.1. Osäkerhet och kaos

Att börja arbeta som nytexaminerad sjuksköterska beskrevs som både kaotisk och utmanande (Wangensteen et al., 2007). Att börja som nytexaminerad sjuksköterska under sommaren var speciellt utmanande. Denna period beskrevs kaotisk med ett stort antal patienter med ett flertal diagnoser samtidigt som patienter från olika avdelningar samlades på en avdelning under sommaren. De nytexaminerade sjuksköterskorna beskrev att en kombination av bristande resurser och assistans i samband med ett ökat antal patienter, väckte en frustration och en misstro på att miljön var säker för patienterna (Thomas et al., 2012). Det upplevdes även svårt och jobbigt att be kollegor om hjälp när de nytexaminerade såg att även de var överväldigade med arbete (Parker et al., 2012).

En framträdande aspekt som bidrog till en osäkerhet och krävde mycket energi från de nytexaminerade sjuksköterskorna var att självständig strukturera och prioritera de dagliga arbetsuppgifterna (Lilja Andersson & Edberg, 2010; Thomas, Bertram & Allen, 2012). Efter att tidigare som student haft ansvar för cirka två patienter och haft en handledare att vända sig till, ökade oron att göra fel och rädslan för att inte veta hur vissa moment utfördes i samband

med ansvaret för flera patienter. Nyutexaminerade sjuksköterskor som deltog i rond för första gången framförde en känsla av rädsla för att inte uppfattas seriöst av läkarna.

Det var vanligt förekommande att de nyutexaminerade sjuksköterskorna bar med sig arbetet hem, arbetet var ständigt i deras tankar och påverkade såväl fritid som familjelivet. Vidare påtalades i studien av Pennbrant, Skyvell Nilsson, Öhlén & Rudmann (2012) att sjuksköterskorna upplevde att det privatlivet måste vara stabilt, då arbetet krävde så mycket energi att ett utrymme för personliga problem inte existerade.

Pressen de nyutexaminerade sjuksköterskorna upplevde inom det kliniska arbetet blev en källa till både stress och oro, där den huvudsakligen orsaken berodde på en upplevelse av bristande kunskaper i anatomi och fysiologi för att kunna ansvara för patientens omvårdnad (Thomas et al., 2012; Pennbrant et al., 2012; Etheridge, 2007; Sveriges Kommuner och Landsting, 2010). Enligt en undersökning av Sveriges Kommuner och Landsting (2010) bedömde vårdchefer att nyutexaminerade sjuksköterskors kunskaper och färdigheter inom färdighetsträning svarade bra mot de krav som vården ställde, medan de nyutexaminerade sjuksköterskorna i studien i högre grad hade en mer negativ inställning.

De nyutexaminerade sjuksköterskorna rapporterade att utbildningen bör implementera mer anatomi och fysiologi, farmakologi och praktisk träning (Pennbrant et al., 2012; Sveriges Kommuner och Landsting, 2010). Det framfördes vidare av deltagarna i studierna en önskan att utbildningen valde ett större fokus vid sjuksköterskans prioriteringar, arbetstempo, komplexa situationer, svåra samtal och akuta situationer, utifrån argumenten att områdena bedömdes ta en betydande plats i sjuksköterskans dagliga arbete.

8.2 Arbetskultur och Miljö

Detta tema handlar om arbetskollegors påverkan på de nyutexaminerade sjuksköterskornas erfarenheter inom sitt första år i yrket. Enligt Parker et al. (2012) rapporterades en blandning av positiva och negativa erfarenheter inom arbetet varav flertalet var negativa. Exempelvis kunde erfarenheterna lätt påverkas av en enskild persons attityd eller territoriella beteende där man istället för att fokusera på lärandet påtalade misstag och fel som den nyutexaminerade sjuksköterskan begick. Detta fick de nyutexaminerade sjuksköterskorna att uppfatta sig som en oduglig medlem i arbetsteamet.

En stöttande arbetsmiljö med positiv och tillåtande atmosfär bidrog till en positiv uppfattning av de nyutexaminerade sjuksköterskornas erfarenheter av första år i yrket (Zinsmeister & Schafer, 2009; Lilja Andersson & Edberg, 2010; Wangensteen et al., 2007;

Horsburgh & Ross, 2012; Pennbrant et al., 2012). Ett kontinuerligt stöd hjälpte de nytexaminerade att känna sig säkra och bekväma med sina egna kunskaper vilket bidrog till ett ökat självförtroende och en tillfredsställelse i sjuksköterskerollen.

I flertalet av studierna framgick det att stöd och feedback var av största vikt för de nytexaminerade sjuksköterskorna (Parker et al., 2012; Zinsmeister & Schafer, 2009; Lilja Andersson & Edberg, 2010; Wangensteen et al., 2007; Pennbrant et al., 2012; Thomas et al., 2012; Horsburgh & Ross, 2012). Stödet innebar att de nytexaminerade sjuksköterskorna gavs chansen att vara nya, ställa frågor, be om hjälp och bli respekterade för sin yrkesskicklighet av kollegor. De nytexaminerade önskade och var behov av respons på sina prestationer oavsett om denna respons var positiv eller negativ. Om responsen inte var konstruktiv och endast baserades på det faktum att inget större misstag begåtts eller klagomål uttalats, önskade de nytexaminerade istället en strukturell respons som innebar uppmuntran eller ett genuint intresse för deras prestationer.

8.2.1 Introduktion och handledning

I flertalet av studierna framgick det att de nytexaminerade sjuksköterskornas erfarenheter av introduktion och handledning var övervägande positiv (Zinsmeister & Schafer, 2009; Lilja Andersson & Edberg, 2010; Thomas et al., 2012; Phillips, Esterman, Smith & Kenny, 2012; Sveriges Kommuner och Landsting, 2010).

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (2010) undersökning med 98 deltagande nytexaminerade sjuksköterskor var 74 % av dessa nöjda eller mycket nöjda med längden av sin introduktion, 73 % var nöjda eller mycket nöjda med innehållet av introduktionen, 76 % var nöjda eller mycket nöjda med genomförandet av introduktionen samt 90 % var nöjda eller mycket nöjda med bemötandet de fått under sin introduktion.

Introduktionens struktur skiftade beroende på vart man började arbeta (Thomas et al., 2012). Introduktionen varierade i både innehåll och längd mellan olika arbetsgivare och avdelningar. Introduktionen kunde innehålla lektioner, föredrag eller diskussionsgrupper. Vissa avdelningar fokuserade på en praktisk träning som avdelningen hade ett specifikt behov av, som exempelvis kurs i HLR på barn.

Betydelsen av att få gå klart den tid man blivit utlovad uppgavs vara av större vikt än längden på introduktionen (Wangensteen et al., 2007). Oavsett om man kommit överens om tre eller sex veckors introduktion, upplevdes en tillfredsställelse med längden på introduktionen så länge denna fick fullföljas.

Handledaren/mentorn var en positiv faktor till de nyutexaminerade sjuksköterskornas erfarenheter på avdelningen (Parker et al., 2012; Zinsmeister & Schafer, 2009; Lilja Andersson & Edberg, 2010; Thomas et al., 2012; Horsburgh & Ross, 2012). Vidare påpekades att en frivillig handledning och en vilja att lära ut vara en viktig faktor för att kunna sporra och inspirera de nyutexaminerade sjuksköterskorna. Handledarens roll var till en stor del att ledsaga de nyutexaminerade sjuksköterskorna när de gällde rutiner och praktiska medicinska moment, men även att ge den nyutexaminerade någon att reflektera tillsammans med. Betydelsen att ha en mentor att vända sig till med frågor och funderingar fick de nyutexaminerade sjuksköterskorna att känna mindre skam och genans över deras uppfattning av att de hade bristfällig kunskap.

8.3. Utvecklande av kompetens

Efter att utövat professionen i nästan ett år upplevde de nyutexaminerade sjuksköterskorna en tillfredsställelse med utvecklingen av yrkeskompetensen samt sin förmåga att hantera arbetsuppgifter (Wangensteen et al., 2007). Förmågan att utvecklas och anpassa sig till yrkets utmaningar var beroende av den individuella kapaciteten hos de nyutexaminerade sjuksköterskorna (Parker et al., 2012).

I studier av Pennbrant et al. (2012), Lilja Andersson & Edberg (2010) och Etheridge (2007) beskrev deltagarna att vid en växande klinisk erfarenhet ökade motivationen att tillägna sig ytterligare kunskap. Desto starkare självförtroende sjuksköterskorna upplevde desto mer ansvar kunde de ta på sig vilket stärkte deras självförtroende ytterligare. Som ett resultat av ett ökat självförtroende kunde de slappna av och hade tilltro till sin förmåga att hantera sitt ansvar. Förmågan att ansvara för omvårdnad inom teamet samt ha mod att neka till uppdrag som låg utanför deras ansvarsområde var en faktor som ökade självförtroendet, detta innebar att man vågade dra gränser mot andra yrken eller ha mod till att diskutera en ordination med läkaren.

I samband med ett tilltagande självförtroende ökade även intresset och inspirationen att utveckla en högre kapacitet vilket innebar att sammanlänka den lärda teoretiska kunskapen med klinisk praxis och därmed lösa konkreta problem. De vetenskapliga teorierna var en viktig komponent i utvecklandet av den kliniska kompetensen. Kunskaper i omvårdnad och sociala teorier blev mer användbara vartefter den kliniska kompetensen ökade. Sjuksköterskor uppgav att de kunde hantera utmanande situationer och även kände uppskattning inför dessa situationer då dessa gav möjligheten att ytterligare utveckla sin kompetens (Wangensteen et

al., 2007).

I studien av Lilja Andersson & Edberg (2010) påtalade deltagarna förmågan att hantera tiden som en faktor av yttersta vikt för att bekräfta utvecklingen från nybörjare till professionell sjuksköterska. Förmåga att hantera tid exemplifieras av ett konstaterade att tid fanns kvar i slutet av arbetsdagen. Tidigare när de hade mindre erfarenhet verkade tiden alltid vara en bristvara.

8.4. Fokusskifte

Det framkom i studierna att de nytexaminerade sjuksköterskorna spenderade sina första sex månader till ett år i yrket att få acceptans från kollegor (Lilja Andersson & Edberg, 2010; Zinsmeister & Schafer, 2009; Newton & McKenna, 2009; Phillips et al., 2012). Acceptansen hade två dimensioner: en social dimension av att vara accepterad som en medlem i teamet och en professionell dimension av att vara respekterad som en kompetent kollega. Allt eftersom sjuksköterskorna upplevde sig ha kontroll över rutiner och uppdrag verkade de kunna ta sig an nya ansvar och söka ny kunskap. Fokusskiftet från sig själv till patienten var en egenskap hos en professionell mogen sjuksköterska som framträdde efter exponering i den praktiska miljön.

Med tiden utvecklade de nytexaminerade sjuksköterskorna en känsla av att stå på fast mark vilket innebar att de hittat sin identitet i rollen som sjuksköterska och fokuset var inte längre centrerat runt det egna beteende utan nu fokuserade sjuksköterskan på patientens behov. Istället för att följa strukturerade rutiner och objektiva värden kunde sjuksköterskan anpassa sig till exempelvis de existentiella behoven hos en patient i sorg. Newton & McKenna (2009) uppgav liknande resultat sin studie, de beskrev att man som nytexaminerad sjuksköterska under första året lär sig att anpassa sig till verkligheten i sin yrkesutövning. Som nytexaminerad sjuksköterska har man ett bristande engagemang i konsten att vårda och att finnas där för sin patient.

Det är i och med fokusskiftet de nytexaminerade sjuksköterskorna uppgav en stolthet över att vara en legitimerad sjuksköterska och nu uttalade en tillfredsställelse med sitt val av yrke (Zinsmeister & Schafer, 2009; Lilja Andersson & Edberg, 2010).

9. Diskussion

Diskussionsdelen består av en metoddiskussion och resultatdiskussion. I metoddiskussionen beskrivs tillvägagångssätt samt diskussion av styrkor och svagheter i litteraturöversikten. I resultatdiskussionen diskuterar resultatets nyckelfynd med stöd av Benner omvårdnadsteori

samt aktuell forskning.

9.1. Metoddiskussion

Studien är en litteraturöversikt vars struktur följer Fribergs (2012) beskrivning av datainsamling, granskning och analys. Användandet av en redan existerande struktur säkerställer att litteraturöversikten följde en fastställd struktur.

För att ha en förståelse för problemområdet samt definiera forskningsproblemet behövs information om vad som finns publicerat inom området, detta beskriver Friberg (2012) som inledande litteratursökning. Därefter sker den egentliga litteratursökningen, där syftet och problemformuleringen avgör vilka studier som väljs ut. Hur den egentliga litteratursökningen genomförts ska noggrant dokumenteras.

Författarnas inledande litteratursökning genomfördes via ESH Discovery för att få ett helikopterperspektiv medan den egentliga litteratursökningen genomfördes i Cinahl Complete, Pubmed och Medline. Att artikel sökningen genomfört i vårdvetenskaplig samt medicinsk databas är en styrka i en litteraturöversikt enligt Friberg (2012). Den inledande litteratursökningen innehöll ett brett utbud av artiklar inkluderande transition från utbildning till arbete och faktorer som påverkar denna transition. Transition var inte en del av författarna syfte, dock observerades att studier som beskrev transitionen kunde innehålla relevant information för författarnas litteraturstudie vilket resulterade i att författarna inkluderade *transition* som sökord vid ett antal sökningar.

Författarna valde i processens början att enbart inkludera svenska studier, men med ett begränsat antal svenska studier valdes hädanefter ingen geografisk begränsning. Att litteraturöversikten inkluderade både svenska och utländska studier ger en överblick på likheter och skillnader samtidigt som resultatet blir överförbart på ett större fält. Studierna som valdes till resultatet genomfördes i USA, Skottland, Australien, Norge och Sverige. Det är en svaghet att inkludera utländska studier eftersom utbildningen uppbyggnad varierar mellan olika länder men efter granskning av artiklarna, särskilde sig inte de beskrivna erfarenheterna i större omfattning i relation till utbildningsland. I denna litteraturöversikt tas inte likheter eller skillnader upp eftersom litteraturöversikten då blivit för extensiv.

Vidare användes ingen begränsning på årtal för att inte missa relevanta studier. Vetenskapliga artiklar är en färskvara skriver Östlundh (2012). De utvalda artiklarna till resultatet publicerades 2007 till 2012.

I litteraturstudien har författarna tolkat *novis* som likvärdig med nybörjare, flertalet av

studier författarna tagit del av jämställde även novis med nybörjare. Enligt Benner (1984) är sjuksköterskan en avancerad novis (nybörjare) med vissa erfarenheter bakom sig. Alla de inkluderade artiklarna i resultatet studerade nytexaminerade sjuksköterskor.

Ett observandum i artiklarna var hur länge man ansågs som nytexaminerad sjuksköterska. De flesta av artiklarna studerade sjuksköterskor inom det första året i yrket i undantag av en som studerade sjuksköterskor under sitt andra år i yrket. Det kan bedömas som en svaghet att denna tid inte presenterades. Enligt Benner (1984) utvecklas kompetens efter två till tre år i yrket vilket kan anses som en lärandeperiod och att man därmed räknas som nytexaminerad sjuksköterska inom ett intervall av tre år.

Litteraturöversikten består av resultatartiklar av kvalitativ design, kvantitativ design samt mixad metod. Syftet med kvalitativa artiklar är att beskriva den levda erfarenheten av ett fenomen (Henricsson & Billhult, 2012). Åtta av resultat artiklarna var av kvalitativa design vilket författarna ser som en styrka eftersom litteraturöversikten syfte är av en beskrivande karaktär. Den kvantitativa studien syftade till att ge en mer generaliserbar vinkel på de upplevda erfarenheterna. Mixad metod innebär att man kombinerar kvalitativ och kvantitativ data i en studie, när båda metoderna integreras i en studie så kan den respektive metods begränsningar till viss del minskas, medans metodens styrkor bibehålls (Borglin, 2014). Författarnas samarbete har varit bra och arbetet har genomförts gemensamt, vilket inneburit en jämn fördelning av arbetet.

Analysen av det insamlade datamaterialet genomfördes gemensamt med en sammanställning av artiklarnas resultat. Innan den gemensamma analysen genomförde författarna initialt en enskild analys av studierna för att skapa en egen uppfattning om resultatets innehåll. Diskussion fördes för att säkerställa att analys och tolkning av resultatet skett så sanningsenligt som möjligt.Handledare och studiekamrater läste kontinuerligt arbetet vilket ökar trovärdigheten av litteraturöversikten.

9.2. Resultatdiskussion

Resultatet visade på tre utmärkande faktorer som påverkar de nytexaminerade sjuksköterskornas erfarenheter av det första året i yrket. Den första faktorn påvisade att erfarenheterna påverkades av det ansvar som de nytexaminerade sjuksköterskorna skulle axla i sjuksköterskerollen. Den andra faktorn påvisade att erfarenheterna påverkades av arbetsmiljöns klimat och det stöd de nytexaminerade sjuksköterskorna erhöll eller saknade från arbetskolligor. Den tredje faktorn påvisade att de nytexaminerade sjuksköterskorna inte

hade patienterna som mittpunkt den första tiden i yrket, utan det egna behovet att erhålla acceptans från arbetskollegor var det centrala innan inriktningen ändrades och patienten blev centrum för deras fokus.

9.2.1. Ansvar

Resultatet i litteraturöversikten visade att de nytexaminerade sjuksköterskorna upplevde det plötsliga ansvaret som en skrämmande erfarenhet. Trots att de nytexaminerade sjuksköterskorna upplevde sig ha en tydlig bild av vad sjuksköterskerollen innebar framträdde ansvarsnivån på ett helt nytt sätt när de själva skulle börja arbeta som sjuksköterskor.

Litteraturöversiktens resultat stöts av Odland, Sneltvedt och Sörlie (2014) som fann liknande resultat i sin studie där de nytexaminerade sjuksköterskorna rapporterade att de inte var tillräckligt förberedda för arbetet som de trodde. De nytexaminerade sjuksköterskorna i Odland et al. (2014) studie rapporterade att utbildningen lagt stor vikt på idealet och hög kvalitet i omvårdnadspraktiken, vilket i mötet med verkligheten i den kliniska praktiken ledde till en chock. Författarna till litteraturöversikten menar att den nytexaminerade sjuksköterskan inte är redo att axla ansvaret som sjuksköterskerollen innebär. Detta stöts av Benner (1984) som skriver att den nytexaminerade sjuksköterskan är en avancerad nybörjare med tillräckligt mycket erfarenhet för att kunna bidra med acceptabel prestanda. Den avancerade nybörjaren är lik novisen på så sätt att hen endast kan ta in lite av situationen hen befinner sig i, eftersom allt är för nytt och annorlunda. Mycket koncentration går åt att komma ihåg de regler de blivit lärda.

En risk kan vara att de nytexaminerade sjuksköterskorna upplever verkligheten i den kliniska praktiken allt för annorlunda att hen återgår att följa objektiva värden. Fokus kan hamna på att lära om rutiner och regler i den nya miljön vilket författarna till litteraturöversikten menar kan bidra till att de nytexaminerade sjuksköterskorna generaliserar bilden av patienten. Detta i sin tur innebär att den nytexaminerade sjuksköterskan kan missa viktiga omvårdnadsbehov.

Litteraturöversikten visade på stress hos de nytexaminerade sjuksköterskorna i samband med rollförväntningarna och ansvaret. Litteraturöversiktens resultat stämmer överens med den tidigare nämnda studien av Odland et al. (2014) där de nytexaminerade sjuksköterskorna blev överväldigade av ansvarskänslan och den upplevda pressen orsakade en stress. Författarna till litteraturöversikten ansåg det inte oväntat att stress kom med den nyfunna rollen eftersom den vanligaste inrapporterade orsaken till sjukdom inom omsorg är

arbetsrelaterad stress enligt Arbetsmiljöverket (2013). Blomberg, Isaksson, Allvin, Bisholt, Ewertsson, Kullén Engström, Ohlsson, Johansson och Gustafsson (2016) fann i sin studie att de nytexaminerade sjuksköterskorna upplevde stress på alla typer av arbetsplatser där nytexaminerade i sjukhusvård rapporterade högst upplevd stress. Boychuk Duchscher (2008) i sin studie fann att de nytexaminerade sjuksköterskorna var så fokuserade på "att göra" att de blev stressade av precis allting.

Trots att det kan vara vanligt att man nytexaminerad sjuksköterska upplever stress menar författarna att det kan ha negativa konsekvenser. Litteraturöversiktens resultat visade på påfrestande situationer hade negativ inverkan på de nytexaminerade sjuksköterskornas välbefinnande. Oro, osäkerhet och vacklande självförtroende blev en del av vardagen. Dahlberg och Segesten (2010) skriver om konsensusbegreppet människa där påfrestande situationer upplevda av människan kan leda till ett icke gynnsamt förhållande och påverka vårdens kvalitet. Benner (1984) skriver att den avancerade nybörjaren följer generella rutiner och bara har börjat känna igen meningsfulla mönster i den kliniska praktiken.

Författarna till litteraturöversikten menar att den nytexaminerade sjuksköterskan som fortfarande lär sig prioritera och hantera rollen som sjuksköterska redan kan befinna sig i en utsatt position, eftersom fokus hos den avancerade nybörjaren är att komma ihåg regler och rutiner kan de endast ta in lite information. Negativ stress är påfrestande för alla, inte enbart för den nytexaminerade sjuksköterskan. Men eftersom den nytexaminerade sjuksköterskan är ny och fortfarande lär känna rollen kan stress lättare påverka hen negativt. Stressen kan påverka vårdkvaliteten och sjuksköterskans hälsa och kompetensutveckling.

Författarna till litteraturöversikten är positiva till traineeprogram. Då det framkommit i litteraturöversikten, som Benner (1984) stödjer, är den nytexaminerade sjuksköterskan (den avancerade nybörjaren) inte redo att axla rollen som sjuksköterska efter utbildningen. Traineeprogram menar författarna kan öka kompetensen och ge sjuksköterskorna en chans att landa mjukt i yrket.

9.2.2. Arbetsmiljö och kollegor

I litteraturöversikten framstod både positiva och negativa erfarenheter associerade med kollegor och arbetsmiljön. Det framgick att självförtroendet och tillfredsställelsen med rollen hos de nytexaminerade sjuksköterskorna påverkades av stödet de antingen erhöll eller saknade i arbetsmiljön. Ett tillåtande arbetsklimat där de nytexaminerade tilläts ställa frågor och vara nya påverkade självförtroendet och trivseln i positiv riktning. Med ökat

självförtroende ökade även intresset att söka kompetens.

Numminen, Ruoppa, Leino-Kilpi, Isoaho, Hupli, Meretoja (2016) fann liknande resultat i sin studie. De nytutexaminerade sjuksköterskorna hade huvudsakligen en positiv uppfattning om sin arbetsmiljö. En positiv uppfattning hos de nytutexaminerade sjuksköterskorna förknippades med en högre yrkeskompetens, högre uppfattning om vårdkvalité och lägre avsikter att lämna arbetsplatsen eller yrket. Det framstod att arbetsmiljön var en viktig del när det handlade om den nytutexaminerade sjuksköterskans kompetens och trivsel.

Ett flertal av artiklarna berörde den erfarna sjuksköterskan (mentorn) som en bikaraktär, detta tillförde värde i form av en skillnad mellan den erfarna sjuksköterskan och den nytutexaminerade sjuksköterskan. Det gav upphov till en ökad förståelse för hur de nytutexaminerade sjuksköterskorna upplevde sina erfarenheter. För att utveckla självförtroende är de nytutexaminerade sjuksköterskorna i behov av stöd av en mer erfaren sjuksköterska. Benner (1984) skriver att den avancerade nybörjaren är i behov av en mentor som assisterar med att planera upp dagen och prioritera arbetsuppgifterna. Eftersom den avancerade nybörjaren inte är tillräckligt erfaren för att uppfatta vad som är väsentligt att göra i en situation behöver hen den erfarna sjuksköterskans stöd. Detta menar Benner (1984) för att inte den avancerade nybörjaren eller patienten ska komma till skada. Stödet i arbetsmiljön menar författarna till litteraturöversikten är väsentligt för att kunna utveckla en självsäkerhet och trivsel, men även för att kunna utveckla kompetensen.

Vidare, som tidigare påtalats, skriver Dahlberg och Segesten (2010) att påfrestande situationer kan leda till att människan sätts i en ogynnsamt situation, vilket i sig kan påverka vårdandets kvalité. Om den nytutexaminerade sjuksköterskan befinner sig i en påfrestande arbetsmiljö kan det påverka den nytutexaminerade sjuksköterskans kompetensutveckling samtidigt som stor påfrestning kombinerat med brist med stöd i arbetsmiljön kan leda till skada hos både patienten och sjuksköterskan.

Litteraturöversikten visade på att kollegors attityder och territoriella beteende fick de nytutexaminerade sjuksköterskorna att känna sig som en ineffektiv medlem i arbetsteamet. De negativa erfarenheterna med arbetsmiljön och kollegorna kan leda till att de nytutexaminerade sjuksköterskorna lämnar yrket. Flinkman och Salanterä (2015) bekräftar författarnas misstanke där de i sin studie fann att huvudanledningar till att unga sjuksköterskor i Finland valde att lämna eller funderade på att lämna yrket var dålig arbetsmiljö, brist på stöd och handledning/mentorer. Vidare vill författarna till litteraturöversikten påpeka den största orsaken till att sjuksköterskor sjukskriver sig inom yrket är på grund av det tunga arbetet och

den psykosociala arbetsmiljön. Arbetskollegor menar författarna kan ha en avgörande roll för huruvida de nyutexaminerade sjuksköterskorna eller övrig ny personal trivs och väljer att stanna på avdelningen.

Lea och Cruickshank (2015) fann i sin studie att det inte alltid fanns tid eller möjlighet för arbetskollegor att stötta och lära den nyutexaminerade sjuksköterskan som ett resultat av personalbrist och hög arbetsbelastning. Vidare anser författarna till litteraturöversikten att arbetsgivare bör se över detta resultat från ett individperspektiv och ett samhällsperspektiv vid anställning av nyutexaminerade sjuksköterskor för en långsiktig investering i de nyutexaminerade sjuksköterskornas hälsa.

Det framkom i litteraturöversikten att introduktionen ofta var en positiv erfarenhet. Litteraturöversikten påvisade att få gå klart de veckor man kommit överens om var av större vikt än själva längden på introduktionen. Enligt författarna till litteraturöversikten kan man tolka det som att den nyutexaminerade sjuksköterskan behövde mental förbereda sig på när man skulle börja arbeta självständigt.

9.2.3. Fokusskifte

Litteraturöversikten visade att den nyutexaminerade sjuksköterskan inte hade patienten i centrum under den första tiden i yrket då den nyutexaminerades sjuksköterskans egna behov var i fokus. Energi gick i stor del åt till att få en acceptans från kollegor och att utveckla en känsla av att stå på fast mark. När en acceptans med kollegorna var etablerad skiftade den nyutexaminerade sjuksköterskan fokus till patienten. Det tog omkring tolv månader för den nyutexaminerade sjuksköterskan att finna sin identitet och få klarhet i sin yrkesroll. När detta fokusskifte inträtt kunde de ta hand om de existentiella behoven hos en patient istället för att enbart följa strukturerade rutiner.

McKenna och Green (2004) stödjer litteraturöversiktens resultat. De fann i sin studie att det tog tolv månader av yrkesverksamhet innan deltagarna i studien uppgav att fokus skiftats från dem själva till patienten. De nyutexaminerade sjuksköterskorna hade stort fokus på sina inre problem relaterat till den kliniska praktiken, identiteten och copingmekanism de första sex månaderna i yrket. Copingmekanism definieras som en hanteringsstrategi för att hantera t.ex. en kris (Lundmark, 2014). Lärandet var också begränsat under den här perioden eftersom fokus främst var på att ta sig igenom dagen (McKenna & Green, 2004). Benner (1984) stödjer detta då hon skriver att den avancerade nybörjaren har en tendens att följa strukturerade riktlinjer och regler för att identifiera vilka omvårdnadsbehov patienten har och lärandet blir

därmed begränsat. De behöver erfarenhet i omvårdnadssituationer för att utveckla en kompetens och därmed få lättare att kunna identifiera omvårdnadsbehov.

Författarna till litteraturöversikten menar att den nyutexaminerade sjuksköterskan kan riskera att missa viktiga aspekter inom omvårdnaden under det första året i yrket eftersom patienten inte är i fokus. Boychuck Duchscher (2008) stödjer det i sin studie. De beskriver att under den första tiden i yrket fokuseras energin på den fysiska, psykiska och emotionella närvaron i den professionella utvecklingen, rutinerna och hur andra sjuksköterskor vill ha arbetet gjort.

Kopplat till konsensusbegreppet människa kan påfrestande situationer ge upphov till negativa förhållanden för sjuksköterskan, som kan leda till destruktiva känslor, vilket kan påverka vårdandets kvalitet (Dahlberg & Segesten, 2010). När en risk finns för att detta kan inträffa påtalar Benner (1984) att den avancerade nybörjaren behöver erhålla stöd under sin utvecklingsperiod för att inte patienten eller hen själv ska komma till skada.

I Boychuck Duchscher (2008) studie uppfattade sjuksköterskorna mellan sjätte och åttonde månaden att de införskaffat tillräckligt med erfarenheter i omvårdnadssituationer på avdelningen och i yrkesrollen för att kunna lägga ner mindre energi på att tänka på arbetet under sin fritid. Som ett resultat av detta fick de nyutexaminerade sjuksköterskorna mer energi som inspirerade dem att söka nya utmaningar, sätta sig själva i främmande praktiska situationer och planera långsiktiga mål. Litteraturöversikten fann liknande resultat. Efter en tid inom yrket, allt eftersom kompetensen ökade med erfarenheterna, eftersträvade de nyutexaminerade sjuksköterskorna ansvar i större omfattning och en vidareutveckling av sin kompetens. Självsäkerheten de upplevde i arbetet med patienter och sjuksköterskerollen gav dem en positiv uppfattning om sitt val av yrke. Numminen et al. (2016) beskriver att en positiv uppfattning förknippades med bland annat en högre yrkeskompetens och högre uppfattningar om vårdkvalité.

Purling och King (2012) beskriver betydelsen av en helhetssyn på patienten där den nyutexaminerade sjuksköterskan inte enbart lägger vikt vid erfarenhet av patientsituationer utan påpekar betydelsen av att lära känna en patient, eftersom att även detta är en bidragande faktor till sjuksköterskans utveckling. Författarna till litteraturöversikten menar att den nyutexaminerade sjuksköterskan kan löpa en risk för att gå miste om patientrelationens bidragande till omvårdnaden och sjuksköterskans utveckling. Enligt Benner (1984) beror det på sjuksköterskans bristande erfarenhet som gör att hen eftersträvar och är fokuserad på att följa strukturerade rutiner, vilket gör att vissa aspekter förbises.

Det framkom i litteraturöversikten att kunskaper i omvårdnad och sociala teorier blev mer användbara när den kliniska kompetensen ökade. Detta gällde speciellt för sjuksköterskan som hade närmare fyra års erfarenhet. Detta anser författarna till litteraturöversikten kan associeras med Benner (1984) beskrivning av expertsjuksköterskan. Medan den skickliga sjuksköterskan kan se helhetsbilden av patienten och fokuserar på det faktiska problemet patienten sökt vård för kan expertsjuksköterskan se den övergripande bilden av patienten och identifiera de mest framträdande omvårdnadsbehoven. Användning av teorier, menar författarna till litteraturöversikten, ökar med erfarenhet och kompetensutveckling.

Benner (1984) påpekar att inte erfarenheten kan mätas i tid, utan att det snarare handlar om en förfining av förutfattade meningar och teori genom möten med många praktiska situationer som ger nyanser av skillnader mot teorin. Det är alltså erfarenheter av teorin som gör att sjuksköterskan inser att teorin inte fungerar i alla situationer. Det är dialogen med teorier som gör förbättringar möjliga för expertsjuksköterskan.

Författarna till litteraturöversikten menar att omvårdnads- och sociala teorier blir alltmer användbara i takt med kompetensens utveckling. Det kan vara en av anledningarna till att erfarna sjuksköterskor väljer att vända sig till forskning för att få svar/hitta lösningar på de frågor som växt fram under användningen av omvårdnads- och sociala teorier.

9.2.4. Sammanfattning

Ansvar som nyutexaminerad sjuksköterska kan upplevas som skrämmande och generera en oro vilket påverkar såväl sjuksköterskans mående som fokus. Vidare kan detta leda till att kvalitén i omvårdnaden påverkas. Arbetsmiljön och arbetskollaboratorer inverkar på den nyutexaminerade sjuksköterskans upplevda erfarenheter och utvecklingen som Benner beskriver i sina fem stadier kan påverka utvecklingen av den omvårdnadsförmåga sjuksköterskan utvecklar under sitt första år i yrket. Beroende på kompetens- och kunskapsutvecklingen hos den nyutexaminerade sjuksköterskan uppnår hen fokusskiftet i det stadiet som Benner benämner som kompetent, olika snabbt beroende på de erfarenheter hen kan lära sig från. Lärandet enligt Benner (1984) påverkas av den kunskap människan är kapabel att införskaffa i den nya miljön då förmågan att ta till sig kunskap är reducerat under första tiden i yrket som ett resultat av att allt är nytt och obekant.

10. Kliniska implikationer

Att tydliggöra det ansvar sjuksköterskans roll innefattar för studenter, kan ge en möjlighet för

studenten att mentalt förbereda sig. Att miljön och kollegorna på den nya arbetsplatsen har en påverkan på de nytexaminerade sjuksköterskors kompetens utveckling och trivsel kan öka motivation för avdelningschefer, organisationer och styrande organ att aktivt arbeta för arbetsmiljö med stärkande, tillåtande och stödjande klimat.

Att handleda studenter och nytexaminerade kan vara utmanande och tidskrävande för den handledande sjuksköterskan. För studenten eller den nytexaminerade sjuksköterskan kan en kompetent och skicklig handledare påverka både utvecklingen av kompetensen samt stärka självförtroende i yrkesrollen. I dagsläget finns det inga gemensamma kriterier för att inneha rollen som handledare inom hälso- och sjukvården. Att både stärka det sociala anseendet rollen som handledaren har samt att öka kriterierna för att inneha rollen som handledare, kan skapa förutsättningar att få handledare som brinner för uppgiften samt känner en stolthet över att inneha rollen som handledare. Att mer selektivt välja ut sjuksköterskor för handledarrollen efter erfarenhet, kompetens och pedagogiska förmåga, kan skapa en känsla av att uppnått ett mål i samband med att en behörighet för handledarrollen erhålls. Dock är det en del av sjuksköterskans profession att handleda och undervisa, men ett införande av att sjuksköterskan först måste uppnå vissa kriterier innan hen är berättigad till att vara handledare bör inte utgöra ett hinder. Ett sätt att ytterligare stärka det sociala anseendet kan vara att handledaren premieras förslagsvis via minskad arbetsbelastning under tiden de är handledare eller med ett visst lönepåslag.

Det behövs även tydliggöras att hen som nytexaminerad sjuksköterska inte är kapabel att utföra yrket som den mer erfarna sjuksköterskan. Erfarenhet, hjälp och stöd behövs innan den nytexaminerade sjuksköterskan etablerar sig i rollen.

Ur ett samhällsperspektiv kan man se att misstag inom vården leder till såväl kostnader som lidande. Utbildade sjuksköterskor som lämnar yrket på grund av svårigheter med yrkesrollen, innebär en kostnad för samhället. Bibehållande av erfaren personal (personal med minst 2 år av liknande arbetsuppgifter enligt Benner) som utöver den kompetens och erfarenhet dessa sjuksköterskor besitter, kan bidra med stöd och guidning till nyanställda och troligen till att färre misstag begås och därmed en bättre grund för en säkrare vård. Om de nyanställda upplever ett bra arbetsklimat är det en större chans att de stannar på arbetsplatsen eller i yrket vilket kan resultera i minskad personalomsättning och att kompetens stannar kvar inom hälso- och sjukvården.

11. Förslag till fortsatt forskning

Vid egna sökningar fann författarna endast ett fåtal studier som undersökte arbetsmiljön påverkan på nytutexaminerade sjuksköterskor. Författarna uppfattade arbetsmiljöns betydelse i litteraturöversikten som en betydande faktor för både välmående och utveckling. Vidare forskning av arbetsmiljöns inverkan på nytutexaminerade skulle uppmärksamma ett område som har en inverkan på personal, men som inte är i studerat i någon större utsträckning. Att vidare utforska vilka faktorer i arbetsmiljön som har inverkan på personal skulle kunna generera kunskap till arbetsgivare, ledning och organisationer att använda för att utveckla avdelningens miljö, vilket förhoppningsvis kan resultera i en minskad personalomsättning, ökad trivsel och kompetensutveckling.

Vidare forskning som fokuserar på hur de nytutexaminerade sjuksköterskorna upplever ansvarsrollen och hur denna utvecklas är av betydelse. Att studera vad som är den bakomliggande orsaken till att nytutexaminerade sjuksköterskor upplever sig oförberedd för ansvaret kan generera kunskap som både högskolor och hälso-och sjukvården samt övergripande ledningsfunktioner kan ha användning av. Dels för att stärka och förbereda studenter och nytutexaminerade på ansvaret som väntar men samtidigt för att generera strategier för studenter att på bästa sätt lära sig hantera detta ansvar.

12. Slutsats

Ett närmare samarbete mellan hälso-och sjukvården och högskolor och universitet kan ge den blivande sjuksköterskan en bättre förståelse för vad som förväntas och hur den första tiden i yrket kan upplevas. Om arbetsplatsen blir mer medveten om den nytutexaminerade sjuksköterskans behov av stödjande miljö, handledare och tillhörighet kan de underlätta för den nytutexaminerade sjuksköterskan. Om högskolor och universitet i högre grad kan förbereda den blivande sjuksköterskan på ansvaret och upplevelsen av att inte ha tillräckligt med kompetens kan en grund etableras för att minska den oro och stress sjuksköterskor upplever under sitt första år i yrket.

Vidare har författarna diskuterat om en större möjlighet till traineeprogram för sjuksköterskor efter examen kan minska nytutexaminerades stress över att utbildningen är till ända och att hen nu betraktas som färdig sjuksköterska. Ett traineeprogram skulle kunna minska den nytutexaminerade sjuksköterskans upplevelse av att hen efter examen ska vara helt redo för yrkesrollen och ge sjuksköterskan en period med möjlighet att införskaffa en bredare

erfarenhet under handledning och strukturerade förhållanden. Det förs diskussioner kring att införa en utökning av traineeprogram vilket författarna anser är en bra vision.

13. Referenslista

- Andersson, P. L. (2007). *Vägar genom sjuksköterskeutbildningen: Studenters berättelser*. (Doktorsavhandlingen, Malmö högskola, institutionen för hälsovetenskaper). Från https://dspace.mah.se/bitstream/handle/2043/4017/Petra_avhandling.pdf?sequence=3
- Arbetsmiljöverket. (2013). *Stress och tung arbetsbelastning inom vården skapar ohälsa*. Hämtad 7 April, 2017, från Arbetsmiljöverket. <https://www.av.se/press/stress-och-tung-arbetsbelastning-inom-varden-skapar-ohalsa/>
- Benner, P. (1984). *From Novis till Expert - Excellence and Power in Clinical Nursing Practice*. New Jersey: Prentice Hall.
- Benner, P., Tanner, A. C. & Chesla, A.C. (1999) *Expertkunnande i omvårdnad omsorg, klinisk bedömning och etik*. Lund: Studentlitteratur
- Berggren, I. (2014). Vårdandets etik. I E. Dahlborg-Lyckhage (Red.), *Att bli sjuksköterska: en introduktion till yrke och ämne*, (s. 121-141) Lund: Studentlitteratur.
- Blomberg, K., Isaksson, A.-K., Allvin, R., Bisholt, B., Ewertsson, M., Kullén Engström, A., Ohlsson, U., Sundler Johansson, A., & Gustafsson, M. (2016). Work stress among newly graduated nurses in relation to workplace and clinical group supervision. *Journal of Nursing Management*, (24), 80-87. DOI: 10.1111/jonm.12274
- Borglin, G. (2012). *Mixad metod- en introduktion*. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (s. 269-286). Lund: Studentlitteratur.
- Boychuk Duchscher, J. (2008). A Process of Becoming: The Stages of New Nursing Graduate Professional Role Transition. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 39(10), 441-450. Hämtad från Cinahl with full text.
- Christensen, M., Aubeeluck, A., Fergusson, D., Craft, J., Knight, J., Wirihana, L., & Struppel, E. (2016). Do student nurses experience Imposter Phenomenon? An international comparison of Final Year Undergraduate Nursing Students readiness for registration. *Journal of Advanced Nursing*, 72(11), 2784-2793. doi: 10.1111/jan.13034
- Dahlberg, K., & Segesten, K. (2010). *Hälsa och vårdande i teori och praxis*. Stockholm: Natur och Kultur.
- Dahlborg Lyckhage, E. (2014). Sjuksköterskan, vem är det? I E. Dahlborg-Lyckhage (Red.), *Att bli sjuksköterska: en introduktion till yrke och ämne* (s. 21-38). Lund: Studentlitteratur.
- Elmund, G. (2005). *Det kvinnliga diakonatet som kall*. Skellefteå: Artos & Norma bokförlag.
- Etheridge, S. A. (2007). Learning to Think Like a Nurse: Stories From New Nurse Graduates. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 38(1), 24-30. Hämtad från databasen Cinahl Complete with full text.

- Finnström, B. (2014). Den professionella sjuksköterskan i dagens vård. I E. Dahlborg-Lyckhage (Red.), *Att bli sjuksköterska: en introduktion till yrke och ämne* (s. 59-84). Lund: Studentlitteratur.
- Flinkman, M., & Salanterä, S. (2015). Early career experiences and perceptions - a qualitative exploration of the turnover of young registered nurses and intention to leave the nursing profession in Finland. *Journal Of Nursing Management*, 23(8), 1050-1057. doi:10.1111/jonm.12251
- Friberg, F. (2012). Att göra en litteraturoversikt. I F. Friberg (Red.), *Dags för uppsats – vägledning för litteraturbaserade examensarbeten*. (s. 133-143).Lund: Studentlitteratur.
- Henricson, M. & Billhult, A. (2012). Kvalitativ design. I M. Henricsson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: Från idé till examination inom omvårdnad* (s. 129-137). Lund: Studentlitteratur.
- Horsburgh, D., & Ross, J. (2013). Care and compassion: the experiences of newly qualified staff nurses. *Journal Of Clinical Nursing*, 22(7/8), 1124-1132. doi:10.1111/jocn.12141
- Jakobsson Ung, E. & Lützén, K. (2014).Sjuksköterskeyrket som profession och omvårdnad som akademiskt ämne. I A. Ehrenberg & L. Wallin (Red.), *Omvårdnadens grunder: Ansvar och utveckling* (s. 27-45). Lund: Studentlitteratur.
- Kallin, J. (2013, 4 juni). Traineen är tillbaka – igen. *Vårdfokus*. Hämtad från: <https://vardforbundet.se/Vardfokus/tidningen/2013/Nr-6-2013-6/Traineen-ar-tillbaka-igen/>
- Lea, J., & Cruickshank, M. (2015). Supporting new graduate nurses making the transition to rural nursing practice: views from experienced rural nurses. *Journal of Clinical Nursing*, 24, 2826-2834. doi: 10.1111/jocn.12890
- Lilja Andersson, P., & Edberg, A.-K. (2010). The Transition From Rookie to Genuine Nurse: Narratives From Swedish Nurses 1 Year After Graduation. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 40(4), 186-192. doi:10.3928/00220124-20100326-05
- Lundmark, M. (2014). Religiös och icke-religiös andlighet. I F. Friberg & J. Öhlén (Red.), *Omvårdnadens grunder: Perspektiv och förhållningssätt* (s. 237-263). Lund: Studentlitteratur.
- McKenna, L.G., & Green, C. (2004). Experiences and learning during a graduate nurse program: an examination using a focus group approach. *Nurse Education in Practice*, 4, 258-263. doi:10.1016/j.nepr.2004.01.004
- Newton, J. M., & McKenna, L. (2009). Uncovering knowing in practice during the graduate year: An exploratory study. *Contemporary Nursing*, 31(2), 153-162.
- Numminen, O., Ruoppa, E., Leino-Kilpi, H., Isoaho, H., Hupli, M., & Meretoja, R. (2016). Practice environment and its association with professional competence and work-related factors: perception of newly graduated nurses. *Journal Of Nursing Management*, 24(1), E1-E11. doi:10.1111/jonm.12280

- Odland, L., Sneltvedt, T., & Sørli, V. (2014). Responsible but unprepared: Experiences of newly educated nurses in hospital care. *Nurse Education In Practice, 14*(5), 538-543. doi:10.1016/j.nepr.2014.05.005
- Ohlsson, U. (2009). *Vägen in i ett yrke: - en studie av lärande och kunskapsutveckling hos nyutbildade sjuksköterskor*. Frölunda: Intellecta Infolog.
- Olsson, U. (2012, 13 juni). Trainee som sjuksköterska. www.svt.se. <http://www.svt.se/nyheter/lokalt/varmland/trainee-som-sjukskoterska> (Hämtad 2017-04-1)
- Parker, V., Giles, M., Lantry, G., & McMillan, M. (2014). New graduate nurses' experiences in their first year of practice. *Nurse Education Today, 34*, 150-156. doi:10.1016/j.nedt.2012.07.003
- Pennbrant, S., Skyvell Nilsson, M., Öhlén, J., & Rudman, A. (2012). Mastering the professional role as a newly graduated registered nurse. *Nurse Education Today, 33*, 739-745. <http://dx.doi.org/10.1016/j.nedt.2012.11.021>
- Phillips, C., Esterman, A., Smith, C., & Kenny, A. (2012). Predictors of successful transition to Registered Nurse. *Journal of Advanced Nursing, 69*(6), 1314-1322. doi: 10.1111/j.1365-2648.2012.06123.x
- Pilhammar, E. (2011). *Erfarenhetsbaserad kunskap & lärande inom vård & medicin*. Lund: Studentlitteratur.
- Pribe, G. & Landström, C. (2012). Den vetenskapliga kunskapens möjligheter och begränsningar - grundläggande vetenskapsteori. I M. Henricson (Red.), *Vetenskaplig teori och metod: från idé till examination inom omvårdnad* (s. 31-50). Lund: Studentlitteratur
- Purling, A., & King, L. (2012). A literature review: graduate nurses' preparedness for recognising and responding to the deteriorating patient. *Journal of Clinical Nursing, 21*, 3451-3465. DOI: 10.1111/j.1365-2702.2012.04348.x
- Sarvimäki, A. & Stenbock-Hult, B. (2008). *Omvårdnadens etik: sjuksköterskan och det moraliska rummet*. Stockholm: Liber.
- SFS (1992:1434) *Högskolelag*. Hämtad 10 februari, 2017, från Riksdagen, http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/hogskolelag-19921434_sfs-1992-1434
- SKL, Sveriges Kommuner och Landsting. (2017). *Överbeläggningar*. Hämtad 7 April, 2017, från Sveriges Kommuner och Landsting. <http://www.vantetider.se/Kontaktkort/Sveriges/Overbelaggnings/>
- SKL, Sveriges Kommuner och Landsting. (2010). *Uppföljning av nytexaminerade sjuksköterskor – enkätundersökning bland sjuksköterskor och chefer, våren 2010*. Hämtad 15 mars, 2017, från Sveriges Kommuner och Landsting. <http://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7164-612-5.pdf>
- Sneltvedt, T., Odland, L.-H., & Sørli, V. (2009). Standing on One's Own Feet: New Graduate Nurses' Home Health Care Challenges and Work Experiences Study. *Home Health Care Management & Practice, 1*-8. doi:10.1177/1084822309341256

- Socialstyrelsen (2003). *Översyn av nyutexaminerade sjuksköterskors yrkeskunnande och kompetens i förhållande till hälso- och sjukvårdens behov*. Hämtad 8 April, 2017, från Malmö Högskola. <http://dspace.mah.se/bitstream/handle/2043/9921/Traineeprogrammet.pdf?sequence=1>
- Socialstyrelsen. (2005). *Kompetensbeskrivning för legitimerade sjuksköterskor*. Hämtad 22 Mars, 2017, från barnmorskeförbundet. http://www.barnmorskeforbundet.se/wp-content/uploads/2015/04/2005-105-1_20051052-Leg-Ssk.pdf
- Socialstyrelsen. (2015). *Ökat behov av sjuksköterskor och specialistläkare*. Hämtad 7 April, 2017, från Socialstyrelsen. <http://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2015februari/okatbehovavsjukskoterskorochspecialistlakare>
- Stenbock-Hult, B. (2012). *Kritiskt förhållningssätt*. Lund: Studentlitteratur.
- Ström, M. (2015, 13 Januari). Sjuksköterskebristen vårt största arbetsmiljöproblem. *Läkartidningen*, 3(4). Hämtad från <http://www.lakartidningen.se/Aktuellt/Nyheter/2015/01/Sjukskoterskebristen-slar-hart-mot-sjukhuslakarna>
- SVT. (2016). *Vårdkrisen: Svårt hitta sjuksköterskor i hela Sverige*. Hämtad 7 April, 2017, från Sveriges Television. <http://www.svt.se/nyheter/inrikes/vardkrisen-svart-hitta-sjukskoterskor-i-hela-sverige>
- Thomas, C. M., Bertram, E., & Allen, R. L. (2012). The transition from student to new registered nurse in professional practice. *Journal For Nurses In Staff Development*, 28(5), 243-249. DOI: 10.1097/NND.0b013e31826a009c
- Thrysoe, L., Hounsgaard, L., Dohn, N. B., & Wagner, L. (2011). Expectations of becoming a nurse and experiences on being a nurse. *Nordic Journal Of Nursing Research & Clinical Studies / Vård I Norden*, 31(3), 15-19
- Wangensteen, S., Johansson, IS., & Nordström, G. (2007). The first year as a graduate nurse - an experience of growth and development. *Journal of Clinical Nursing*, 17, 1877-1885. doi: 10.1111/j.1365-2702.2007.02229.x
- Zinsmeister, L., & Schafer, D. (2009). The exploration of the lived experience of the graduate nurse making the transition to registered nurse during the first year of practice. *Journal For Nurses In Staff Development*, 25(1), 28-34. doi:10.1097/NND.0b013e318194b58c
- Östlundh, L. (2012). Informationsökning. I F. Friberg, (Red.), *Dags för uppsats - Vägledning för litteraturbaserade examensarbeten* (s. 57-80). Lund: Studentlitteratur.

Bilaga 1. Sökmatrix

Databas	Sökord	Antal träffar	Begränsningar	Antal lästa abstrakt	Antal lästa artiklar	Valda artiklar till resultat, se bilaga 2.
Cinahl	New graduate nurses*	859				
Cinahl	New graduate nurses AND role stress AND novice nurse	2	Full text Peer Reviewed References Available Abstract Available Language: English (2009-2011)	1	1	The exploration of the lived experience of graduate Nurse Making the transition to registered nurse during the first year of practice
Cinahl	First year experience* AND novice nurses or new nurses*	112	Full text Peer Reviewed References Available Abstract Available Language: English (1996-2017)			
Cinahl	New graduate nurses* AND first year experience* AND transition	27	Full text Peer Reviewed References Available Abstract Available Language: English (1997-2017)	13	5	-Predictors of successful transition to Registered Nurse. -The Transition From Rookie to Genuine Nurse: Narratives From Swedish Nurses 1 Year After Graduation
Cinahl	Registered nurses AND Nursing role AND Role Change AND Transition	47	Full text Peer Reviewed Abstract Available Language: English (1989-2015)	10	1	The Transition From Student to New Registered Nurse in Professional Practice
Cinahl	New graduate nurses* AND first year experience* AND novice to expert	1	Full text Peer Reviewed References Available Language: English (2011)	1	0	
Cinahl	New graduate nurses* AND Benner Novice to expert	12	Full text Peer Reviewed References Available Language: English (1996-2013)	3	0	
Cinahl	New graduate nurse*	28	Full text	6	0	

	AND novice to expert		Peer Reviewed References Available Language: English (1996-2015)			
Cinahl	Experience in the first year AND Newly graduate nurse* AND transition	10	Full text Peer Reviewed Abstract Available References available Language: English (2000-2015)	2	0	
Pubmed	New graduate nurses* AND First year experience*	2	Free Full text Abstract Available	1	0	
Cinahl	New graduate nurses* AND First year experience*	53	Full text Peer Reviewed References Available Language: English (1987-2017)	18	7	-Care and compassion: the experiences of newly qualified staff nurses. -Undercovering knowing in practice during the graduate year, an exploratory study -The first year as a graduate nurse - an experience of growth and development
Pubmed	Nursing AND First year experience AND prospective studies	12	Free full text Abstract Available	0	0	
Cinahl	Nursing AND First year experience* AND Prospective study*	94	Full text Peer Reviewed References Available Language: English (1988-2015)	20	0	
Pubmed	Education AND New graduates AND Nurse Professional role	7	Abstract Available Free full text	2	0	
Cinahl	Education AND New graduates AND Nurse Professional role AND Experience*	57	Full text Peer Reviewed Abstract Available Language: English (1987-2017)	4	1	Mastering the professional role as a newly graduated registered nurse.
Pubmed	New graduates AND Transition AND Experience AND Satisfaction	11	Abstract Available	4	1	New graduate nurses' experiences in their first year of practice (Hittades med full text via Cinahl)
MEDLI	new graduate nurses*	1	Full Text	1	0	

NE with Full Text	AND experience* AND first year experience*		English Language Review Article Abstract Available			
Pubmed	Learning to Think Like a Nurse* AND New Nurse Graduates*	1	Abstract, Full text	1	1	Learning to Think Like a Nurse: Stories From New Nurse Graduates

Bilaga 2. Matris över urval av artiklar till resultat

Författare	Titel	År, land, tidskrift	Syfte	Metod (Urval och datainsamling, analys)	Resultat
Sveriges Kommuner och Landsting	Uppföljning av nyutexaminerade sjuksköterskor - Enkätundersökning bland sjuksköterskor och chefer våren 2010	2010, Sverige, Sveriges Kommuner och Landsting	Syftet var att hitta en modell som kan inspirera lärosäten och arbetsgivare att i samverkan genomföra uppföljningar av tidigare studenter. Detta för att erhålla ett bättre underlag för att utveckla utbildningarna och övergången mellan utbildning och arbetsliv.	Metod: Kvantitativ metod i form av enkäter. Urval: Högskola/Universitet för spridning av erfarenheter från olika delar av landet. Datainsamling: Via post och digitalt. Analys: Genomfördes gemensamt i projektgruppen.	Flertal av cheferna och sjuksköterskorna bedömde färdighetsträningen under utbildningen som bristande. Sjuksköterskorna svarade att de ville lyfta fram mer medicinska kunskaper och färdigheter, farmakologi, anatomi och medicinteknik. Flera sjuksköterskor lyfte fram att de ville ha mer förberedelse inför verkligheten på arbetsplatsen, t.ex. prioriteringar, svåra samtal, akuta situationer etc.
Vicki Parker, Michelle Giles, Gena Lantry och Margaret McMillian	New graduate nurses' experiences in their first year of practice	2012, Australien, Nurse Education Today	Studien syfte var att undersöka nyutexaminerades erfarenheter av att träda in i omvårdnadsarbetet i NSW (New South Wales) Australien samt att identifiera faktorer som påverkar deras övergång till arbetet, tillfredsställelsen och sannolikheten för att personen stannade kvar i yrket	Metod: En mixad metod av tvärsnittsdesign användes för att kombinera kvantitativa och kvalitativa närmanden. Urval: Nyutexaminerade sjuksköterskor i NSW. Datainsamling: Via onlineundersökningar och fokusgrupper. Analys: Genomfördes med SPSS.	Fyra huvudteman framkom. Arbetsmiljön, stöd för nyutexaminerade, anpassning till arbetskulturer, tillgodoseende för sina egna förväntningar och andras förväntningar, och tidigare erfarenheter.
Louann B.	The	2009,	Syftet med	Metod: En	Sex temaområden

Zinsmeister och Deborah Schafer	exploration of the lived experience of the graduate nurse making the transition to registered nurse during the first year of practice	Pennsylvania USA, Journal for nurses in staff development	studien var att få insikt i övergångsperioden hos nyutexaminerade sjuksköterskor	kvalitativ fenomenologisk metod. Urval: Nio nyutexaminerade sjuksköterskor under deras första 6-12 månader inom praktisk klinisk omvårdnad. Datainsamling: Intervjuer. Analys: Kvalitativ dataanalys av Miles och Huberman.	identifierades som bidrog till positiva erfarenheter för nyutexaminerade sjuksköterskor. Stödjande arbetsmiljö, positiv handledarerfarenhet, omfattande orienteringsprocess, känsla av professionalitet, klarhet vid rollförväntan samt självsäkerhet var de teman som framstod.
Petra Lilja Andersson och Anna-Karin Edberg	The Transition From Rookie to Genuine Nurse: Narratives From Swedish Nurses 1 Year After Graduation	2010, Sverige, The Journal of Continuing Education in Nursing	Den nuvarande studien beskriver erfarenheterna hos de nyutexaminerade svenska sjuksköterskorna under deras första år i sin professionella roll.	Metod: Kvalitativ intervjumetod. Studien genomfördes 2007 som en uppföljningsstudie. Urval: De deltagarna som deltog i den tidigare studien där sjuksköterskestudenter följdes under utbildningen. Datainsamling: Intervju. Analys: Kvalitativ innehållsanalys.	Två tydliga teman framstod: Vara en rookie (nybörjare) med strävan efter godkännande och strävan efter respekt samt bli en genuin sjuksköterska och kunna axla ansvar, prioritera arbetsuppgifter och framföra förtroende.
Cynthia M. Thomas, Evelyn Bertram och Roberta L. Allen	The Transition From Student to New Registered Nurse in Professional Practice	2012, Indiana USA, Journal for Nurses in Staff Development	Studiens syfte var att förstå övergångsupplevelsen hos nyutexaminerade sjuksköterskor under deras första år i klinisk praktik.	Metod: Kvalitativ fenomenologisk design. Urval: Nyregistrerade sjuksköterskor. Datainsamling: Intervjuer. Analys: genomfördes efter Strauss och Corbin	Fyra teman framkom: Känslor av frustration och att vara överväldigad, pågående stöd av handledare, identifierade rädslor och pågående feedback under orientering.
Jennifer M. Newton och Lisa McKenna	Uncovering knowing in practice during the graduate year: An exploratory study	2009, Australien, Contemporary Nurse	Studien syftade till att undersöka hur nyutexaminerade sjuksköterskor utvecklade sina kunskaper och färdigheter	Metod: Kvalitativ design. Urval: Nyutexaminerade sjuksköterskor. Datainsamling: Tre intervjuer under 18 månader. Analys: Efter	Fyra teman framstod: Att veta själv (tänka/lära om sig själv), Empiriska vetande (göra slutledningar, erkänna luckor), Personligt vetande samt Ethiskt vetande.

			under sin utbildning och omedelbart efter, samt undersöka vilka faktorer, om några fanns, som hjälpte eller hindrade de nyutexaminerades kunskapsutveckling.	Carpers: way of knowing.	
Craig Phillips, Adrian Esterman, Colleen Smith och Amanda Kenny	Predictors of successful transition to Registered Nurse	2012, Australien, Journal of Advanced Nursing	Syftet var att identifiera faktorer för framgångsrik övergång från student till legitimerad sjuksköterska och identifiera om tidigare arbeten har inverkan på övergången.	Metod: Beskrivande frågeenkät, mixad metod. Urval: Nyutexaminerade sjuksköterskor i hela Australien. Datainsamling: Enkäter samlades in under 4 månader 2011 där 392 sjuksköterskor deltog. Analys: Genomfördes via SPSS 19 för Windows.	Resultatet tydde på att det var bättre för studerande sjuksköterskor att förvärvsarbeta än inte ha någon anställning alls. Tre nyckelfaktorer hade särskilt inflytande för en framgångsrik övergång: möjligheten för studenter att möta vårdbehoven hos komplexa patienter, ha en tydlig orientering vid introduktionen och under hela studentåret, samt respekt från kollegor som anger ton på avdelningen.
Sandra Pennbrant, Maria Skyvell Nilsson, Joakim Öhlén och Ann Rudman.	Mastering the professional role as a newly graduated registered nurse	2012, Sverige, Nurse Education Today	Syftet var att utveckla en modell som beskrev den professionella utvecklingen hos sjuksköterskor under deras först år i yrket.	Metod: Kvalitativ metod, enkätdata med både öppna och slutna frågor. Urval: 330 sjuksköterskor deltog. Datainsamling: Frågeformulär via post. Analys: Genomfördes med fokus på erfarenheter, problem och förutsättningar utefter en konstant jämförande metod av Bryan och Charmaz (2010).	Tre huvudteman framstod: Utvärdera och åter-utvärdera upplevelsen av utbildningen, utvecklande av professionell upplevd självförmåga samt utvecklande av klinisk kompetens. Underteman som framstod var: sociala värden och normer, hälso-och sjukvårdsorganisationen, hantering av nya sjuksköterskor, kollegor, patienter och anhöriga, familj och vänner
Sigrid Wangenstein,	The first year as a	2007, Norge,	Syftet var att belysa hur	Metod: Kvalitativ metod	Tre huvudkategorier framstod:

Is Johansson och G Nordström	graduate nurse - an experience of growth and development	Journal of Clinical Nursing	nyutexaminerade sjuksköterskor upplever sitt första år som sjuksköterska.	Urval: 12 nyutexaminerade sjuksköterskor. Datainsamling: Individuella intervjuer. Analys: Genomfördes med en innehållsanalys.	upplevelsen av att vara ny, erhålla erfarenhet som sjuksköterska samt att få kompetens. Åtta underkategorier identifierades: osäkerhet och kaos, behov av introduktion, behovet av en stödjande miljö, behov för erkännande, medvetenhet om ansvar, behovet av positiva erfarenheter, bli erfaren och hantera utmaningar.
Dorothy Horsburgh och Janis Ross	Care and compassion: the experiences of newly qualified staff nurses	2013, Skottland, The Journal of Clinical Nursing	Syftet var att undersöka nyutexaminerade sjuksköterskor erfarenheter av medkännande omvårdnad och faktorer som kunde lätta och hämma framställandet.	Metod: Kvalitativ metod Urval: 42 nyutexaminerade sjuksköterskor inom det första året efter registrering. Datainsamling: Intervjuer Analys: Intervjuerna analyserades till koder och teman	Sex teman framstod: Sjunk eller simma: förväntningar vs. Verkligheten, Praktisk förberedhet, Praktiskt stöd: tur i lottningen, Det som sitter i väggarna (integrerat i hela miljön), Föreställningar om medkännande omvårdnad.
Sharon A. Etheridge	Learning to Think Like a Nurse: Stories From New Nurse Graduates	2007, Michigan, USA, The Journal of Continuing Education in Nursing	Syftet var att undersöka vilka uppfattningar nyutexaminerade sjuksköterskor hade angående hur man lär sig att göra kliniska bedömningar.	Metod: Kvalitativ metod. Urval: Datainsamling: Intervjuer som tog plats vid tre olika tillfällen: inom en månad efter avslutade handledarintroduktion, två till tre månader senare, och cirka åtta till nio månader efter den första intervjun. Analys: Bandinspelade intervjuerna transkriberades ordagrant och godkändes därefter av en annan sjuksköterska, och undersökte sedan efter teman.	Tre nyckelord framträdde: 1. Sjuksköterskestudenter och nyutexaminerade är ofta omedvetna om ansvarsnivå som krävs av sjuksköterskor och saknar förtroende för sin förmåga att göra kliniska bedömningar. 2. Processen att lära sig tänka som en sjuksköterska kännetecknas genom att bygga förtroende, att ta ansvar, att anpassa sig till förändrade relationer med andra, och att tänka mer kritiskt. 3. Flera kliniska erfarenheter, stöd från lärare och

					erfarna sjuksköterskor, och att dela erfarenheter med kollegor var kritisk för övergången från student sjuksköterska till nytexaminerade sjuksköterska.
--	--	--	--	--	---